

Horthy nem árulta el az uralkodót

Ténybeli tévedés csúszott IV. Károly életrajzának televíziós ismertetésébe

(Magyar Nemzet, 2004. október 8.)

Velem együtt milliók nézték végig október 3-án a vatikáni Szt. Péter téren IV. Károly osztrák császár és magyar király boldoggá avatási szertartását. Mint megtudtam, az eljárást már évtizedekkel ezelőtt indították, kizárólag osztrák kérésre. A közvetítést végig figyelemmel kísértem, nem láttam egyetlen magyar zászlót sem, vagy egyetlen zászlócska lobogását sem.

Nem vagyok hivatva bírálni, megkérdőjelezni és kétségbe vonni a Szentszék ez ügybeni állásfoglalását és döntését. Hithű elkötelezettje vagyok a római katolikus anyaszentegyháznak. Mint történésznek azonban vannak fenntartásaim a közvetítést kísérő szövegben elhangzottakra vonatkozóan, amikor is IV. Károly király életrajzát ismertették. Elvem, melyet ezzel kapcsolatban vallok: *La verité, rien que la verité, toute la verité* - Az igazság, semmi más, mint az igazság. Egy ilyen jelentős ünnepen, melyet az egész világon látni és hallani lehet, nem hangozhat el egyetlen olyan mondat sem, mely nem fedti az igazságot. A szertartás végén a ugyanis a Szentatya áldást ad. A mondat pedig, amely sokakban megütközést keltett, így hangzott: *IV. Károly király Horthy tengernagy árulása révén száműzetést szenvedett...stb.*

Nincs mód egy rövidre szabott olvasói levélben kifejtetni a történelem akkori eseményeit írásos dokumentumok alapján. Tény azonban, hogy a király 1921. március 26-án váratlanul és rangrejtve, majd 1921. október 21-én fegyveresen megkísérelte a restaurációt. Tudvalevő, hogy a győztes nagyhatalmak azonnal reagálva, már április 3-án egyhangúan kinyilvánították a magyar királyi kormányhoz intézett jegyzékükben a következőket: *...Anglia, Franciaország és Olaszország képviselői remélik, hogy a volt uralkodó haladéktalanul hagyja el az ország területét, tekintettel arra a rendkívüli veszélyre, amelyet jelenlétének meghosszabbítása Közép-Európa békéjére előidéz. Minden felelősséget elhárítanak maguktól azokért a súlyos eseményekért, melyek bekövetkeznének, ha ezt a kívánságukat a magyar kormány nem teljesítené.* (M. Kir. Külügyminisztérium okmánytár, II. köt. 317.1.) Ennél a jegyzéknél sokkal erélyesebb volt Prága, Bukarest és Belgrád reagálása, mely IV. Károly király visszatérését casus bellinek tekintette, és napokon belül mozgósítást rendelt el. Október 29-én a győztes hatalmak követelték IV. Károlynak a magyar tróntól való megfosztását is. Majd kis idő múlva intézkedtek, hogy a királyt a Dunán várakozó Glowworm brit monitoron a Fekete-tengerig vigyék, ahol átszállítva másik hajóra, Madeira szigetére szállítsák. Itt fejezte be tragikus életét a fiatal király, 1922. április 1-jén.

A királykérdésben egyébként Horthy Miklós a királyhoz intézett hosszú levelében kifejti részletesen álláspontját, s így fejezi be: *Egész életemben önzetlenül teljesítettem kötelességemet. Ma a kötelességem, hogy kijelentsem: ha Felsőged fegyverrel vonulna be Budapestre, Magyarország léte megszűnne. Legmélyebb hódolattal: Horthy Árulónak minősíteni olyan valakit, aki nem szolgált rá arra, és negyvenhét évvel halála után védtelenül áll a rágalommal szemben? Ilyennek nem lett volna szabad megtörténnie egy szentté avatási szertartáson. Igen sajnálatos, hogy osztrák részről nem tájékoztattak hitelesen és magyar oldalról talán nem hallhatták az elhangzott a szöveget. Még sajnálatosabb, ha látták/hallották, de nem javítottak rajta, vállalva ezzel a történelmi tájékozatlanságot.*

Ez bizony bűn - sőt több mint bűn: hiba volt.

Dr. Szálka Irma